

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כתובות - ל"ו

1. עריות, ושניות לעריות - אין להן קנס של אנוסה ושל מפותה. במי מדובר?

אין לפרש: עריות ממש המפורשות ב'אחרי מות' ושניות שגזרו חכמים כגון אם אמו, כיון שיקשה מדוע בשניות אין קנס הרי מהתורה יכול לקיימן. אלא: עריות - קרובות שהבא עליהן חייב מיתת בית דין, שניות - חייבי כריתות. אבל חייבי לאוין יש להן קנס, וכשיטת שמעון התימני שכל שקידושין תופסים בה, יש לה קנס. ללשון ב' - עריות - חייבי מיתות ב"ד וחייבי כריתות, שניות - חייבי לאוין, וכשיטת ר"ש בן מנסיא שכל שאינו יכול להמשיך לקיימה אין לה קנס.

2. הממאנת - אין לה לא קנס ולא פיתוי. ומשמע לכאורה שלקטנה בעלמא יש קנס כשיטת רבנן.

ואילו בסיפא נאמר שאילונית אין לה קנס ומשמע כר' מאיר שקטנה אין לה קנס. [והיא יוצאת מקטנות לבגר]. כיצד מתיישב?

א. התנא סבר כר' מאיר שקטנה אין לה קנס, ולגבי ממאנת סבר לה כרבי יהודה שאף נערה יכולה למאן ולא כר"מ שרק עד שתביא שתי שערות, ולכן נדייק שנערה בעלמא יש לה קנס אבל לא נדייק לקטנה.
ב. רפרם: הכל כר"מ וממאנת הכוונה הראויה למאן - קטנה. [והקשו 'ליתני קטנה']

3. מצינו ברייתות חלוקות בענין קנס וטענת בתולים. מי הם החולקים?

א. קנס לאילונית - לר' מאיר אין, לרבנן יש.

ב. טענת בתולים לחרשת ושוטה - לר"ג הסובר לעיל שנאמנת לומר 'משארסתני נאנסת' אף על שוטה אין טענת בתולים, שאנו טוענים עבורה - פתח פיך לאלם. לר' יהושע הסובר שלא מפיה אנו חיינן, יש טענת בתולים.

4. האם על בוגרת יש טענת בתולים?

טענת דמים יש, כיון שיש לה דם כפי שפסק רב: כל לילה הראשון תולים בדם ולא בדם נידות, טענת פתח פתוח אין, שבבוגרת יכול לטעות.

5. מה טעמו של סומכוס שעל אשה סומא אין הבעל יכול לטעון טענת בתולים להפטר מכתובתה?

מפני שנחבטת על גבי קרקע ובתוליה נושרין. ואע"פ שכולן נופלות, אבל כולן רואות דם ומראות לאמן ויודעות שנשר והיו צריכות להודיע קודם לבעל, אבל זו אינה רואה ואינה מראה לאמה ועל דעת כן נשאה.

6. 'היוצאת משום שם רע' - אין לה לא קנס ולא פיתוי. מה הכוונה?

אין לפרש שמתגרשת מחמת שהעידו שזינתה שא"כ בת סקילה היא. אלא אחת שיצא עליה שם רע בילדותה שהיא פרוצה. כשהעידו שתבעה אותם לעברה, ולמד מכך רב פפא: שכשבאו שני עדים והעידו שמחזיק השטר ביקש מהם שיזייפו לו שטר, לא גובים בו, שחוששים שבעצמו זייף. רבא: אבל אשה שיצא לה שם מזנה בעיר - אין חוששין לה, ומותרת לכהן.

7. משנה - אלו נערות אין להם קנס?

א. הבא על הגיורת, ועל השבויה, ועל השפחה, שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו יתירות על בנות שלש שנים ויום אחד.

רבי יהודה: שבויה שנפדית - בחזקת בתולה.

ב. הבא על בתו, בת בנו, בת אשתו, בת בנה, בת בתה - מפני שמתחייב מיתת בית דין, אין משלם ממון, ואם לא יהיה אסון ענוש יענש.

8. מה טעמו של ר' יהודה?

א. ר' יוחנן - מפני שהיא בחזקת בתולה וכשיטת רבי דוסא שהתיר לשבויה לאכול בתרומה, וכי מפני שמייעך לה בין דדיה פסלה מן הכהונה.

ב. רבה - יתכן שהטעם שמחזיקים אותה כבתולה, 'שלא יהיה חוטא נשכר' ואין הכרח שסבר כר' דוסא [וכן יתכן שר' דוסא לא סבר כר"י והיקל רק בתרומה דרבנן] לפ"ז הטעם שפסק ר' יהודה: אפילו נשבתה בגיל עשר, כתובתה מאתים, שמא ימנעו לישאנה כיון שמחשיבים אותה כבעולה.

9. כהן הפודה את השבויה, האם מותר לו לישאנה?

אם מעיד שטהורה - ישאנה, כיון שאם לא היה ברור לו לא היה פודה אותה, אבל אם רק מעיד בה - לא ישאנה. שמא עיניו נתן בה. לר' יהודה בין כך ובין כך לא ישאנה. לפי ר' יוחנן - שלר"י בחזקת טהורה, יש לגרוס ישאנה, [או שאמר זאת רק לדבריהם דרבנן]